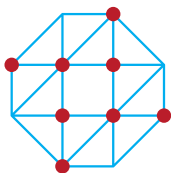
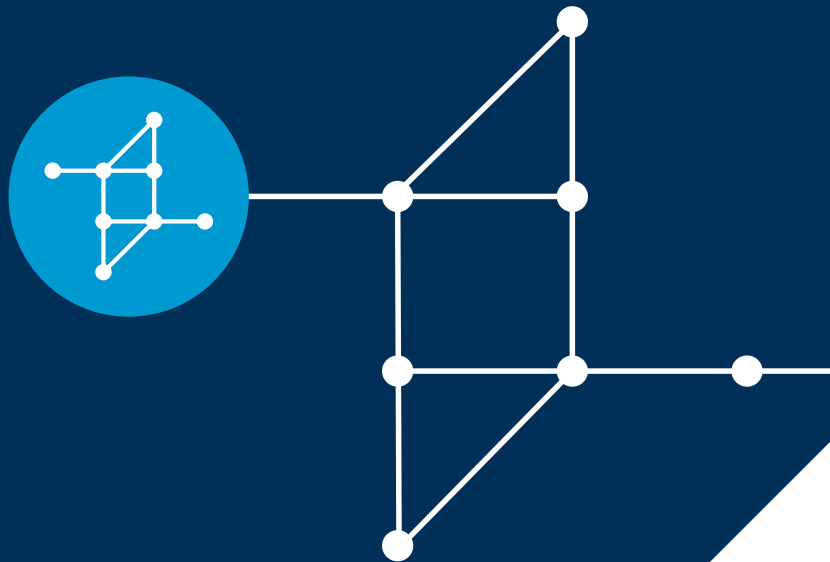

Goede voorbeelden van onderwijsinnovatie met ICT

Eigentijds toetsen bij Eigentijds Leren:
programmatisch toetsen binnen de
MOVEEL aan de HAN

Versnellingsplan
Onderwijsinnovatie
met ICT

Goede voorbeelden van onderwijsinnovatie met ICT

Zone Evidence-informed onderwijsinnovatie met ICT, zone Faciliteren en professionaliseren van docenten & werkgroep Digitaal onderwijs in praktijkvaardigheden.

Versnellingsplan
Onderwijsinnovatie
met ICT

Auteurs

Hester Otter, Annemarie Sulman, Vera de Vries, Mirjam Winkelmolen (Avans).

Met dank aan Nico Boot, Sjieuwke Dankert, Thys de Haan, Jacob Hiemstra, Ysbrand Hoetjes, Hans Hummel, Haye Jukema, Marijke Leijdekkers, Ellemieke Sigtermans, Esther van der Stappen, Iwan Wopereis

Maart 2023

Op deze uitgave is de Creative Commons Naamsvermelding 4.0-licentie van toepassing. Maak bij gebruik van dit werk vermelding van de volgende referentie: Zone Evidence-informed onderwijsinnovatie met ICT, zone Faciliteren en professionaliseren van docenten & werkgroep Digitaal onderwijs in praktijkvaardigheden (2023). Goede voorbeelden van onderwijsinnovaties met ICT. Utrecht: Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT.

Template

Element	Toelichting/vraag
Titel	Eigentijds toetsen bij Eigentijds Leren: programmatisch toetsen binnen de MOVEEL aan de HAN
Probleem/wens	<p>Wat was het probleem/vraagstuk/wens dat de aanleiding was voor het ontwikkelen van deze onderwijsinnovatie?</p> <p>Bij het opzetten van de Masteropleiding Ontwerpen van Eigentijds Leren (MOVEEL) aan de HAN University of Applied Sciences (HAN) werd er gekeken naar wat een geschikte manier van toetsing zou zijn. Er werd gezocht naar een vorm die bij de studenten kritisch nadenken en eigen stuurkracht bevordert; een vorm die dus past bij het concept van eigentijds leren binnen de opleiding.</p>
Oplossing/doel	<p>Hoe is de onderwijsinnovatie een oplossing voor het probleem, of wat is het doel van de onderwijsinnovatie?</p> <p>Er is gekozen voor programmatisch toetsen omdat dit een toetsingsvorm is dat ook faciliteert wat ze willen beogen in de MOVEEL bij studenten; dat wil zeggen het stimuleren van stuurkracht, het leiden van hun eigen ontwikkeling en de innovatie waar ze aan werken, zelf keuzes maken, kritisch nadenken, constructief kunnen werken aan onderwijsvernieuwingen, etc. Daarnaast was het een logische keuze omdat er via Tamara van Schilt-Mol, lector Eigentijds beoordelen en beslissen aan de HAN, kennis was over deze toetsingsvorm, helemaal door haar connecties met Cees van der Vleuten, grondlegger van programmatisch toetsen, en Liesbeth Baartman, die alle drie veel kennis hebben op het gebied van programmatisch toetsen. Alle expertise was hierdoor al in huis. Door de kennis die ze van hen kregen op dit gebied en de realisatie dat deze wijze van toetsing goed aansloot op de visie en leerdoelen van de opleiding, is de beslissing genomen om programmatisch toetsen toe te passen. Het doel van het toepassen van programmatisch toetsen in deze master is om het leerproces van de student te stimuleren, waaronder eigen stuurkracht en metacognitie, en om goed inzicht te krijgen in dit proces door betrouwbare beslissingsmomenten in te zetten.</p>

Element	Toelichting/vraag
Naam instelling(en) en/of naam opleiding(en)	<p>Noteer hier binnen welke instelling/opleiding de onderwijs-innovatie (initieel) wordt ontwikkeld en/of geïmplementeerd.</p> <p>De innovatie is in geïmplementeerd binnen de HAN University of Applied Sciences (HAN), specifiek binnen de Masteropleiding Ontwerpen van Eigentijds Leren (MOVEL).</p>
Aantal personen die het hebben uitgetoetst	<p>Hoeveel studenten/docenten/anders hebben de onderwijsinnovatie tot dusver 'doorlopen'? (in het geval dat de onderwijsinnovatie in het primaire proces wordt ingezet)</p> <p>Ongeveer vijftig studenten zijn afgestudeerd van de Master. Daarnaast volgen er momenteel zo'n zestig studenten de opleiding.</p>
Scope onderwijsinnovatie	<p>Deze onderwijsinnovatie is geschikt voor:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kleinere groepen (<200) 2. Grotere groepen (200+) <p>Of het geschikt is voor grotere groepen is afhankelijk van de student-docent ratio. Er zijn voldoende docenten nodig in de verschillende rollen op de groepen studenten.</p>
Betrokkenen	<p>Wie was betrokken bij het ontwikkelen en implementeren (indien van toepassing) van deze onderwijsinnovatie? In welke rollen en/met welke competenties?</p> <p>Van Schilt-Mol, lector Eigentijds beoordelen en beslissen aan de HAN, is nauw betrokken geweest bij het oprichten van de MOVEL en daarmee bij het toepassen van programmatisch toetsen in het curriculum.</p> <p>Van der Vleuten, hoogleraar aan de Universiteit Maastricht en grondlegger van programmatisch toetsen, en Baartman, bijzonder lector Toetsing en Beoordeling in Beroepsonderwijs bij Hogeschool Utrecht, hebben kennis en feedback geleverd voor het inzetten van programmatisch toetsen in de MOVEL.</p> <p>Het docententeam en studenten van de MOVEL hebben feedback geleverd op hoe programmatisch toetsen wordt ingezet in de opleiding.</p>
Doelgroep	<p>Wat is de doelgroep van de onderwijsinnovatie?</p> <p>De studenten van de MOVEL aan de HAN, dat zijn in totaal op dit moment zo'n 60 personen tussen de 25 en 60 jaar oud.</p>

Element	Toelichting/vraag
	<p>Wat is de doelgroep voor deze praktijkbeschrijving?</p> <p>Als toetsingsvorm is het toepasbaar binnen alle regionale opleidingscentra, hogescholen en universiteiten; mogelijk ook basis- en middelbare scholen.</p>
Vorm	<p>Wat is de vorm van de onderwijsinnovatie?</p> <p>De innovatie betreft een concept, programmatisch toetsen, waarin leren en toetsen geïntegreerd zijn. Dit concept wijkt af van hoe de conventionele toetsingsvorm ingezet wordt. Bij programmatisch toetsen worden er geen cijfers en studiepunten verbonden aan losse toetsen, maar worden er vormende datapunten toegepast in het leerproces van de student. Hierbij ligt de nadruk op feedback en persoonlijke groei. Voorbeelden van datapunten zijn reflectie-verslagen, evaluaties tussen klasgenoten onderling, een video van het gedrag van een student, etc.</p>
Gradatie van evidence-informed werken	<p><i>Deze onderwijsinnovatie is vooral een voorbeeld van...:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Experimentele verkenning: een inspirerend voorbeeld van een onderwijsinnovatie met ICT dat realistisch toe te passen is. Het is nog niet uitgevoerd maar een goed en uitgewerkt, onderbouwd idee. Denk aan een prototype. 2. Praktijkvoorbeeld: een voorbeeld van uitgevoerde digitale toepassing van een methodiek gebaseerd op een theoretisch (onderwijs)model in de praktijk, zoals een pilot of test. 3. Good practice incl. (psychometrisch) instrument: een evidence-informed aanpak waarbij het vernieuwen van het onderwijs grondig is geëvalueerd (versnellingsplan.nl/onderbouw-je-onderwijsinnovaties).
Categorie van evidence-informed werken	<p><i>Deze onderwijsinnovatie hoort bij dit thema'(s) van evidence-informed werken (inclusief welk ontwikkelingspotentieel de praktijk heeft):</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Inspiratie voor onderwijsinnovatie met ICT 2. Kennisvalorisatie (bestaande kennis voor het vernieuwen van didactische processen en leerprocessen met digitale middelen) 3. Kenniscreatie/propagatie (praktijkonderzoek bij de onderwijsinstelling) 4. Kennisdisseminatie (kennis die voortkomt uit dit goede voorbeeld en die is bedoeld om de resultaten van praktijkonderzoek uit te wisselen binnen en tussen onderwijsinstellingen) 5. Verandermanagement: implementatie, structurele verankering/borging van de innovatie. 6. Doorontwikkelde innovatie: onderdeel geworden van de standaard onderwijspraktijk en wordt continue verbeterd.

Element	Toelichting/vraag
Middelen	<p>Welke ICT, technieken & methoden zijn toegepast?</p> <p>Er wordt gebruik gemaakt van <u>Scorion</u>, een digitaal portfolioplatform, <u>Alluris</u>, een digitaal registratiesysteem voor cijfers e.d., <u>OnderwijsOnline</u>, een digitale leeromgeving, en <u>Microsoft Teams</u>, een online platform, en een mailsysteem. OnderwijsOnline fungeert als een soort handleiding waar studenten alle opleidingsinformatie kunnen vinden zoals, beleidsstukken, opdrachten, presentaties, bronnen en literatuur. Teams wordt gebruikt door het team en studenten om te communiceren en voor studenten ook om hun opdrachten te plaatsen en aanvullende informatie te vinden zoals literatuur. Over de mail worden de meeste aankondigingen gedaan of als dingen georganiseerd moeten worden..</p>
Context (setting en tijdsperiode van ontwikkeling)	<p>Voor welke onderwijsgradatie is de onderwijsinnovatie initieel ontwikkeld (mbo, hbo, wo of ander onderwijsniveau)?</p> <p>Het hbo; de MOVEL aan de HAN.</p> <p>Betreft het vooral een (vak)inhoudelijke ontwikkeling of meer gericht op een (sociaal)pedagogisch, onderwijskundige of (vak) didactisch construct?</p> <p>Het is een toetsingsvorm, een onderwijskundig en didactisch construct.</p> <p>In welke setting is het ontwikkeld? (binnen de instelling, met het werkveld, met studenten, in welke tijdsperiode)</p> <p>Het is ontwikkeld voor en ingezet bij de MOVEL zo'n vier jaar geleden vanaf het begin van de oprichting van de opleiding door het destijds docententeam met kennis van en in samenwerking met Van Schilt-Mol, lector Eigentijds beoordelen en beslissen aan de HAN, en met kennis van Van der Vleuten en Baartman. Dit alles ook met behulp van feedback van docenten en studenten. Ook is er continu een dialoog gaande over het gebruik en succes van programmatisch toetsen binnen en buiten de MOVEL doordat het team van de opleiding betrokken is bij het landelijk leernetwerk programmatisch toetsen en het jaarlijkse leernetwerk Eigentijds beoordelen en beslissen binnen de HAN. In deze netwerken wordt zowel kennis als ondersteunende producten onderling uitgedeeld.</p>

Element	Toelichting/vraag
Visie	<p>Kan de onderwijsinnovatie worden afgestemd op de visie van het instituut?</p> <p>De HAN heeft drie <u>focuspunten</u>: Fair Health, Sustainable Energy & Environment en Smart Region. Deze drie punten verwoorden ze ook wel als Slim, Schoon en Sociaal. Twee thema's binnen Slim zijn Innovatieve Leeromgeving en Adaptieve Organisatie. De innovatie sluit hier goed bij aan, omdat programmatisch toetsen een adaptieve organisatie vergt en een innovatieve leeromgeving stimuleert. Het sluit ook specifiek aan op Sociaal, omdat het studenten opleidt tot zelfdenkende, sociale en assertieve professionals. Verder werkt de HAN instituut-breed aan Schoon.</p>
Aanpak (start-uitvoering-evaluatie)	<p>Hoe zag de start en uitvoering van de onderwijsinnovatie eruit? Hoe wordt er geëvalueerd op de onderwijsinnovatie?</p> <p>Het team dat de masteropleiding opgericht heeft, heeft connecties met Van Schilt-Mol, die ook betrokken was bij deze oprichting en daarmee ook bij het toepassen van programmatisch toetsen in het curriculum. Via Van Schilt-Mol was er ook de connectie met Van der Vleuten, hoogleraar aan de Universiteit Maastricht en grondlegger van programmatisch toetsen, en Baartman, bijzonder lector Toetsing en Beoordeling in Beroepsonderwijs bij Hogeschool Utrecht, die samen met Van Schilt-Mol ook een boek hebben geschreven over programmatisch toetsen en veel expertise op dit gebied hebben.</p> <p>Hoe programmatisch toetsen er bij de MOVEL uitziet is in het kort als volgt. Er zijn vaste datapunten vastgesteld op relatief vaste momenten; relatief omdat er wel flexibiliteit is mochten studenten versnellen of vertragen. Studenten doen de ontwerpcyclus twee keer in hun opleiding, in het eerste jaar op microniveau en in het tweede jaar op mesoniveau. Deze cyclus bestaat uit een vooronderzoek naar de situatie in hun eigen praktijk. Vervolgens doen ze een ontwerponderzoek om te constateren welke oplossing zou passen bij het geconstateerde probleem of ambitie. Deze oplossing gaan ze ontwerpen en evalueren. Tijdens deze cyclus biedt de opleiding werkcollegebijekomsten vanuit kernthema's met kennis en vaardigheden die passen bij de stappen in het traject. Daarnaast loopt er een ICT-leerlijn, Leren en lesgeven met ICT, plus nog een aantal flankerende opdrachten en een position paper. Dit laatste is een opdracht waar studenten tijdens de hele twee jaar aan werken; het vormen van hun eigen visie op de kernthema's.</p>

Element	Toelichting/vraag
	<p>Elke student heeft een eigen coach en een eigen beroepsproduct-begeleider. De coach bewaakt de doorgaande lijn, fungeert als studieloopbaanbegeleider en kijkt hoe de werk-privé balans ervoor staat bij de student. De begeleider voorziet een groot aantal datapunten van feedback op basis waarvan telkens een gesprek plaatsvindt met de student.</p> <p>Er zijn drie zwaarwegende beslismomenten in de MOVEL waarna studenten studiepunten toegekend kunnen worden, één moment na elke onderwijseenheid. Het beslismoment dat gaat over onderwijseenheden één en twee kent wel of niet vijftien studiepunten toe en het beslismoment dat gaat over onderwijseenheid drie kent wel of niet dertig punten toe. Het verloop van deze beslismomenten is vastgelegd in de besliscprocedure welke drie stappen bevat. De eerste stap is dat de student een zelfbeoordelingsformulier invult aan de hand van de eindkwalificaties voor de onderwijseenheid in kwestie. In de tweede stap vindt er een gesprek plaats tussen de student en de coach die de student vragen stelt over dat formulier en eventueel aanvullingen voorstelt. Op basis van dit gesprek schrijft de student een gespreksverslag en neemt het besluit om wel of niet voor het beslismoment te gaan. Dit verslag wordt gezet in Scorion. De derde stap is dan dat via Scorion het uiteindelijke zelfbeoordelingsformulier van de student wordt aangeboden aan de voorzitter van de masterbesliscommissie. Dit formulier wordt dan gelezen door iedereen die een rol heeft gespeeld in de leerontwikkeling van de student tijdens de onderwijseenheid in kwestie, dat kunnen kerndocenten, de coach en de begeleider zijn. Als iedereen zich kan vinden in wat de student geschreven heeft onderstreept de masterbesliscommissie de beslissing. Als iemand zich er niet in kan vinden dan wordt dit besproken in de beslisvergadering. Het gesprek in deze vergadering vindt voornamelijk plaats tussen de docenten, de begeleiders en de coaches, en masterbesliscommissie, bestaande uit drie onafhankelijke leden, luisteren mee en stellen kritische vragen op dit gesprek. Uiteindelijk neemt de voorzitter van de masterbesliscommissie in overleg met de twee andere leden het definitieve besluit wat ook een cijfertoekenning inhoudt, wat onder op het zelfbeoordelingsformulier van de student komt te staan.</p> <p>In gesprek met Linda Jakobs, docent binnen de MOVEL en onderzoeker bij het lectoraat Eigentijds beoordelen en beslissen, gaf zij aan dat ze het liefste niet meer werken met cijfers maar dit willen omzetten naar narratieve feedback. Ze geeft aan dat ook deze wijze van beoordelen mogelijkheden biedt om om studenten cum laude te laten afstuderen. Vooralsnog is dit niet mogelijk omdat de HAN met een systeem werkt waarin cijfers nodig zijn om studiepunten toegekend te kunnen krijgen. Jakobs verwacht dat dit in de toekomst zal veranderen.</p>

Element	Toelichting/vraag
Evidence-informed	<p>Welke onderwijskundige methodologie is toegepast en in welke fase(n) en (indien van toepassing) op welke wijze is evidence-informed te werk gegaan?</p> <p>De innovatie is gestoeld op onderzoek dat zijn oorsprong heeft in onderzoek door Van der Vleuten (Schuwirth & Van der Vleuten, 2011) naar een manier van toetsen wat hij heeft uitgewerkt als programmatisch toetsen.</p> <p>Voor het inzetten van programmatisch toetsen in de MOVEL is gebruik gemaakt van kennis op basis van wetenschappelijk onderzoek dat gedaan is door Van der Vleuten, Van Schilt-Mol en Baartman naar dit onderwerp. Daarnaast is er gebruik gemaakt van de praktijkervaringen van het team zelf als professionals werkende in het onderwijs die allen ervaring hebben met verschillende onderwijsconcepten en toetsingsvormen.</p> <p>Het docententeam van de MOVEL zijn respondenten in het bredere onderzoek naar het gebruik en de effectiviteit van programmatisch toetsen door deel te nemen aan de leernetwerken over dit onderwerp. Daarnaast is er vorig jaar onderzoek gedaan naar het specifieke ontwerp dat wordt ingezet in de MOVEL op basis van het concept programmatisch toetsen. Er is analyse gedaan naar hoe programmatisch toetsen op dat moment werd toegepast en hoe ze het nog passender kunnen maken bij de opleiding, wat hiervoor nodig zou zijn in de zin van interventies, aanpassingen of verbeteringen.</p>
Resultaat/effect	<p>Wat was het resultaat/effect van deze onderwijsinnovatie binnen de instelling/op de student?</p> <p>Van de studenten die een zekere mate van stuurkracht hebben ontwikkeld krijgt het team terug dat zij blij zijn met de ontwikkeling die ze hebben meegemaakt en continu aan het maken zijn; dit neemt het team zelf waar. In bredere zin ziet het team een mooie ontwikkeling in studenten die vooral rond het begin of midden van het tweede jaar tot uiting komt; dat studenten meer een leiderschapsrol binnen hun onderwijsbevoegdheid krijgen, mensen weten te motiveren en professionaliseren binnen hun eigen instelling en hier een professionele leergemeenschap (PLG) hebben opgestart, zelf erg gemotiveerd zijn om dicht bij het vuur te blijven op het gebied van onderwijsvernieuwingen en ook volop van dit alles genieten.</p>

Element	Toelichting/vraag
	<p>Daarnaast krijgen ze wel als feedback mee, wat het team zelf ook als verbeterpunten ervaart (zie Uitdagingen), dat studenten het zwaarwegende beslismoment nog als erg spannend ervaart en onzeker zijn over de uitkomst van dit moment in vergelijking met hun eigen niveau, en dat studenten het enigszins belemmerend vinden dat alle datapunten en de manier waarop deze uitgewerkt moeten worden vastliggen. Sommige studenten willen bijvoorbeeld hun masterniveau aantonen doormiddel van een video of een podcast. Jakobs geeft aan dat dit een spanningsveld is omdat het team het masterniveau van de MOVEL moet waarborgen, waaronder ook het niveau van academisch schrijven en de specifieke regels die hiervoor gelden. Dit wordt nu gedaan doormiddel van duidelijke opdrachten en specifieke eisen. Hierover is het team aan het worstelen ook in gesprek met de studenten zelf die meedenken in de opleidingscommissie. Ook merkt het team op dat het puntensysteem waar nog mee gewerkt wordt niet helpend is voor studenten en hun leerproces. Dit systeem zorgt ervoor dat studenten minder snel risico's nemen en dingen uitproberen, maar juist terughoudender worden omdat ze bang zijn om onvoldoendes te halen. Dit ook omdat ze weten dat dit in een portfolio komt dat de masterbesliscommissie zal inzien voor het beslismoment.</p>
Uitdagingen	<p>Welke uitdagingen moesten overwonnen worden? Hoe kunnen dit soort uitdagingen worden aangepakt?</p> <p>Er zijn een aantal uitdagingen die omhoog zijn gekomen naar aanleiding van realisaties over het gebruik van programmatisch toetsen sinds het oprichten van de opleiding zo'n vier jaar geleden. Op dit moment zijn alle datapunten vastgelegd en worden de studenten hierdoor deels ontnomen van een deel mogelijkheid tot sturing hierin. Het team zou graag studenten nog meer in staat stellen om eigen sturing te nemen of grip te krijgen over hun leerproces.</p> <p>Een ander punt is dat het team vindt dat er nog te weinig geïnvesteerd wordt in de feedbackdialoog. Vanuit dit idee is er bijvoorbeeld ook een praatplaat ontwikkeld binnen het HAN leernetwerk Eigentijds beoordelen en beslissen waarop begeleiding van een student is uitgewerkt. Er zijn ook kaartjes in ontwikkeling, om de gesprekken op gang te krijgen en te houden met zicht op de eindkwalificaties, zodat studenten een beter idee krijgen van hun eigen ontwikkeling ten opzichte van deze kwalificaties.</p> <p>Deze dingen zijn lastig om te veranderen omdat alle schouders hier opnieuw onder gezet moeten worden van het hele team, wat een relatief grote groep mensen is bestaande uit docenten, coaches en begeleiders. Dit vraagt continue aandacht en professionalisering. Zeker gezien alle leden zelf les hebben gehad met de conventionele manier van toetsen.</p>

Element	Toelichting/vraag
	<p>Daarnaast zijn er een aantal makkelijker oplosbare uitdagingen waar het team aan wil werken om te veranderen in de nabije toekomst. Een daarvan is dat ze graag een grotere variatie aan feedbackperspectieven willen creëren, omdat er momenteel relatief veel datapunten weggezet worden bij dezelfde begeleider. Om dit te veranderen zijn er plannen dat er bijvoorbeeld vaker gewisseld wordt van begeleider of dat datapunten meer verdeeld worden over verschillende begeleiders.</p>
Succesfactoren	<p>Welke factoren hebben bijgedragen aan het succes (en aan het overwinnen van de uitdagingen)?</p> <p>Er is vanaf de oprichting van de opleiding gewerkt met programmatisch toetsen, hierdoor was het niet nodig om een lastige overstap te maken van methodes. Daarnaast zijn ze continu bezig met het professionaliseren van het team waardoor ze conventionele manieren van werken waarin mensen snel terugvallen proberen te tackelen.</p>
Contactpersoon (e-mail/website)	<p>Is er een contactpersoon beschikbaar of een website dat geraadpleegd kan worden voor meer informatie over deze onderwijsinnovatie?</p> <p>Voor meer informatie contacteer Linda Jakobs, e-mailadres: linda.jakobs@han.nl.</p>
Inspirerende bronnen	<p>Referenties van eventueel aangehaalde bronnen bij het beschrijven van deze onderwijsinnovatie, of bronnen die fungeren als inspiratie of verdere uitleg:</p> <p>HAN (z.d.). <i>Alluris: Het studieinformatiesysteem van de HAN</i>. Geraadpleegd op 19 januari 2023, van hanaccount.han.nl/service.php?service=alluris</p> <p>HAN (z.d.). <i>Onze focus</i>. Geraadpleegd op 19 januari 2023, van han.nl/over-de-han/onze-focus/</p> <p>Microsoft Teams. <i>Bereik.samen geweldige dingen, thuis, op het werk, en op school</i>. Geraadpleegd op 19 januari 2023, van microsoft.com/nl-nl/microsoft-teams/group-chat-software</p> <p>OnderwijsOnline (2023). <i>Hét flexibel leerplatform</i>. Geraadpleegd op 19 januari 2023, van onderwijsonline.nl</p> <p>Schuwirth, L. W. T., & Van der Vleuten, C. P. M. (2011). Programmatic assessment: From assessment of learning to assessment for learning. <i>Medical Teacher</i>, 33(6), 478-485.</p> <p>Scorion. (2022). <i>Scorion: De portfolio tool voor programmatisch toetsen en flexibel onderwijs</i>. Geraadpleegd op 19 januari 2023, van scorion.nl</p>

Element	Toelichting/vraag
<i>Optioneel</i>	Aan verscheidene regionale opleidingscentra, hogescholen en universiteiten wordt programmatisch toetsen toegepast en er is interesse voor deze toetsingsvorm vanuit basis- en middelbare scholen.

39 universiteiten en hogescholen werken samen aan kansen die digitalisering biedt voor het hoger onderwijs in Nederland. Het Versnellingsplan (2019-2022) is een samenwerking van de VSNU, VH en SURF. Leden werken in zeven zones en drie werkgroepen aan versnelling binnen hun eigen instellingen en voor het hele hoger onderwijs.

Meer informatie en onze publicaties vind je op
www.versnellingsplan.nl